

בבית הדין של מרצ

בית הדין של מרצ בהרכב רחב של שבעה חברים החליט ביום 29/1/2019 על קביעת הנוהל הבא:

נוהל בית הדין לברור קובלנות על הטרדה מינית

לבית הדין הוגשו בחודשים האחרונים 2 עתירות שעניינן טענות בדבר הטרדות מיניות בין חברי המפלגה. דיון בקובלנות בעניין הטרדות מיניות בין חברי המפלגה הוא בסמכות בית הדין בהתאם לסעיפים 68 ו-71 לתקנון המפלגה.

בית הדין מצא לנכון לקבוע נהל לבירור קובלנות כאמור, ככל שתוגשנה אליו, וזאת מכח סמכותו הקבועה בסעיף 73 לתקנון לפעול בדרך הטובה והיעילה ביותר לדעתו לבירור הקובלנה, ומתוקף סמכותו הקבועה בסעיף 5.2 לתקנון לקבוע לעצמו נהל עבודה.

בהחליטו לקבוע נהל כאמור הביא בית הדין בחשבון את הדברים הבאים:

שיטת המשפט הישראלית רואה בתחום ההטרדות המיניות במקומות עבודה תחום מיוחד המצדיק דרכי בירור שאינן נהוגות במקרים של עברות אחרות, זאת בשל אופיין ובשל הקשרים המתחייבים בין העובדים מעצם טיבו של האירגון שבמסגרתו התקיימו לכאורה.

המנגנון שקובע הדין הוא מינוי אחראי על תחום זה, שתפקידו בדיקה ראשונית של הנושא, תוך הגדרת המומחיות הדרושה לאחראי "מבחינת כישוריו, ניסיונו ומעמדו המקצועיים, מבחינת יחסי האנוש שלו וכן מבחינת בקיאותו בחוק, בתקנות..." ואת האופן בו על אחראי כזה לפעול. (סעיפים 4 ו-6 לתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק) התשנ"ח 1998.

החובה על פי דין למנות אחראים על התחום, שהם מומחים לעיסוק בו, חלה על המפלגה בהתייחס לעובדיה, אך לא בהתייחס לחבריה ולפעיליה. אולם, הרציונל המנחה שהוביל לקביעת מנגנון בירור מיוחד במקומות עבודה, קיים במפלגה גם בהתייחס לחברי המפלגה, כמו באירגונים אחרים שאינם מקומות עבודה, המבוססים על פעילות התנדבותית, ובעיקר כזו שהיא רציפה וממושכת.

במסגרת סמכויותיו לפעול בדרך הטובה והיעילה ביותר לבירור קובלנות המוגשות אליו, מוסמך בית הדין למנות מומחית/מומחה לבירור ראשוני של קובלנות כאלו כחלק מנהל עבודתו של בית הדין שלהלן.

הנהל יוחל אך ורק על קובלנות שתוגשנה לבית הדין באופן אישי וישיר וכמפורט בו.

אנו מוצאים לנכון להדגיש, כי בישום הנהל ובמינוי מומחית/מומחה במקרה כלשהו אין משום קביעה שאכן המעשים הנטענים נעשו, או שהם מהווים הטרדה מינית.

הנהל יפורסם באתר המפלגה.

הנהל לברור קובלנות בדבר הטרדות מיניות:

א. כללי

1. תלונות וקובלנות בגדרי נהל זה יתבררו בדלתיים סגורות, יהיו חסויות ופרטים לגביהן לא ימסרו לאף גורם שאינו צד להליך.

2. החלטות אופרטיביות, ככל שיהיו, יעברו לידי מזכ"ל המפלגה בלבד לשם ביצוען.

ב. הגשת התלונה:

- תלונה בדבר הטרדה מינית תוגש על ידי הטוען/ת שנפגעה/ה ישירות ממעשה הטרדה כאמור, כנגד הפוגע/ת לכאורה בלבד. זאת כחריג להוראה שבס' 71.1.4 לתקנון.
3. תלונה תוגש על ידי חברי מפלגה או מי שהיו חברי מפלגה בעת האירוע הנטען כנגד חברי מפלגה או מי שהיו חברי מפלגה בעת האירוע בלבד.
 4. תלונה תוגש ליו"ר בית הדין של מרצ או מי מחבריו, שיעבירו את התלונה ליו"ר בית הדין של מרצ לצורך שלב הבדיקה הראשוני.
 5. תלונה תוגש בכתב, ותכלול את הפרטים הבאים:
 - 5.1. זהות המתלונן/ת, פרטי קשר וזיקה למפלגה;
 - 5.2. זהות הנילו/ה, פרטי קשר (או דרכים ליצירת קשר), זיקה למפלגה ותפקיד במפלגה במידה ויש (חברות, תפקיד נבחר, פעילות עיקרית);
 - 5.3. תיאור כללי של האירוע;
 - 5.4. מועד הארוע
 6. בית הדין ימסור לנילו/ה את דבר התלונה ותוכנה.
 7. בית הדין יודיע לצדדים ולכל צד מעורב נוסף, במידה וקיים כזה, כי בירור התלונה חסוי ואין למסור פרטים אודותיו למי שאינו צד להליך.

ג. בירור מקדמי

8. בית הדין, ע"י דן יחיד, יעיין בתלונה ויבדוק את השאלות המקדמיות הבאות:
 - 8.1. האם ישנה זיקה בין האירוע המתואר בתלונה לבין פעילות המפלגה ו/או האם המתלונן/ת והנילו/ה חברי מפלגה?
 - 8.2. האם האירוע המתואר בתלונה על פניו עולה לכדי הטרדה מינית, לפי החוק למניעת הטרדה מינית?
 9. למען הסר ספק יצוין, כי בית הדין לא יקבע בבחינתו את הכרעתו השיפוטית, ומדובר רק בבחינת ראשית ראייה לצורך בהמשך בדיקת הנושא.
 10. החלטה בעניין זה תהווה החלטת ביניים מקדמית.
 11. בית הדין ימסור את החלטתו למתלונן/ת ולנילו/ה.

ד. בדיקה ראשונית מטעם מומחית:

12. בכפוף לתוצאות בדיקותיו המקדמיות יעביר בית הדין את התלונה, למומחית/מומחה מטעמו (כל האמור בלשון נקבה - בלשון זכר האי לישנא) בצירוף פרטי הקשר של המתלונן/ת והנילו/ה, לבדיקה ראשונית ועובדתית של פרטי התלונה, על ידי תשאול המעורבים, בהליך דיסקרטי.
 - 12.1. בית הדין ימנה מומחית/ המיומנת בבירור קובלנות כאמור, מבחינת כישוריה, ניסיונה ומעמדה המקצועיים, מבחינת יחסי האנוש שלה וכן מבחינת בקיאותה בחוק למניעת הטרדה מינית ותקנותיו.
 - 12.2. המומחית לא תטפל בבירור תלונה אם הוא בעל נגיעה אישית לנושא התלונה או למעורבים בה.
 - 12.3. המומחית תחתום על התחייבות בסודיות בנוגע להליך. המומחית תתחייב שלא לחשוף כל שיחה, נתון ומסמך הקשור בבדיקתה לשום גורם במפלגה ומחוצה לה.
 13. לאחר שמונתה המומחית וחתמה על התחייבות לסודיות, תפעל המומחית באופן הבא -
 - 13.1. תיידע את המתלונן/ת באשר לדרכי הטיפול בהטרדה מינית או התנכלות לפי נוהל זה, ובמידת הצורך לפי החוק למניעת הטרדה, דיני העונשין ועוד;

- 13.2. תשמע את המתלונן/ת, את הנילון/ה ואת העדים, אם ישנם.
- 13.3. תתעד את השיחות עם המתלונן/ת, את הנילון/ה והעדים כאמור לעיל, ובסופן תחתים את המעורב איתו דיברה על פרוטוקול השיחה, לצורך אישור פרטיה.
- 13.4. תבצע את הליך הבדיקה ביעילות ובלא דיחוי.
- 13.5. תבדוק את התלונה תוך הגנה מרבית על כבודם ופרטיותם של המתלונן, הנילון ועדים אחרים, ובין השאר –
- 13.5.1. לא תגלה מידע שהגיע אליה במהלך בדיקת התלונה אלא אם כן היא חייבת לעשות כן לפי דין;
- 13.5.2. לא תשאל שאלות בקשר לעבר המיני של מתלונן/ת שאינו קשור לנילון/ה, ולא תתחשב במידע על עברו/ה המיני של המתלונן/ת כאמור;
- 13.5.3. תנחה את כלל המעורבים בבירור התלונה לשמור על כבודם ופרטיותם של כל הצדדים ולא לגלות כל מידע שהגיע אליהם במהלך הבדיקה התלונה, אלא על פי דין.
14. בתום הליך הבדיקה תגיש המומחית למוטב בית הדין, בלא דיחוי, סיכום בכתב של הליך הבירור, לרבות מסמכים שהובאו לידיעתה על ידי המעורבים ולרבות פרוטוקולים מהשיחות שהתקיימו עם המתלונן/ת, הנילון/ה, ובמידה ויש עם עדים נוספים (להלן: "סיכום הבירור").
15. אם במהלך הבדיקה, המתלונן/ת חזר/ה בו/ה מתלונתו/ה, תברר המומחית גם את סיבת החזרה מהתלונה.

ה. בירור הקובלנה בפני המותב:

16. דיון עקרי בממצאי הבדיקה יתקיים בפני מותב של 3 חברים ללא דיחוי
17. במידת הצורך, יבצע המותב את חובת הדיווח הקבועה בס' 269 לחוק העונשין.
18. סיכום הבירור יועבר לידיעת הצדדים.
19. בית הדין יקיים דיון בקובלנה, במעמד הצדדים. הדיון ינוהל לפי שיקול דעתו של המותב, תוך הקפדה על זכויותיהם הדיוניות של הצדדים ובהתאם לכללי הצדק הטבעי.
20. פסק דינו של המותב יישאר חסוי, אלא אם בית הדין יקבע אחרת מנימוקים שיירשמו.

דרור אורן, עו"ד
המשנה ליו"ר בית הדין

עדי גייסיס, עו"ד
יו"ר בית הדין